

TOMASZOWSKI PRZEMYSŁ
W DOKUMENTACJI FILATELISTYCZNEJ (i nie tylko...)

Narodziny i rozwój sukiennictwa.

Z „teraźniejszości” pierwszej połowy pierwszej połowy XIX w. wyrosła nie tylko Łódź. Liczni właściciele ziemscy, stawiając na przemysł, a zwłaszcza na włókiennictwo, usiłowali wyjść z kryzysowej sytuacji, w jakiej znaleźli się w początkach stulecia. Nie wszystkie próby uprzemysłowienia ich posiadłości zakończyły się sukcesem, jednak kilka osad prywatnych przekształciło się w duże ośrodki przemysłowe oraz zdobyło trwałą pozycję w polski włókiennictwie.

Jeden z późniejszych potentatów przemysłowych, Antoni Ostrowski, dostrzegł i docenił potencjalne możliwości tkwiące w posiadanych rozległych włościach: „Dobra moje Ujazd, Tomaszów położone są w Królestwie Polski w województwie Mazowieckim, obwodzie rawskim. Przechodzi przez takowe wielki trakt pocztowy z Wrocławia do Warszawy – prawie pod samym Tomaszowem płynie spławna rzeka Pilica; na przestrzeni kilkudziesięciu tysięcy mórg magdeburskiej ziemi obejmującej lasy, grunta orne, poprzerynane rzekami, które przedstawiają piękne, do fabryk zdolne spadki – są góry wydające kamień wapienny, murowy i rudy żelazne. Znaleźć tam można wszelkie inne do zakładania osad rolnych i przemysłowych, już od samej natury przedstawiające się, żywioły i usposobienia”.

W tym okresie osiedliło się w Tomaszowie kilku przedsiębiorców, których nazwiska przez wiele lat spletać się będą z dziejami miasta.

W roku 1823 przybył Edmund Knothe i Karol Uhlman; Fryderyk Stumpf – właściciel czterech warsztatów tkackich i farbiarz – zjechał w roku 1824; Offerman i Steinman w roku 1825; w roku 1827 przyjechał z 15 warsztatami Wilhem Blachman; w tym samym roku osiedlili się późniejsi właściciele przedziałń Adolf Elbel, Karol Furstenwald, Karol Bartke i inni. W krótkim czasie Tomaszów stał się, po Zgierzu, głównym ośrodkiem przemysłu wełnianego w woj. mazowieckim.

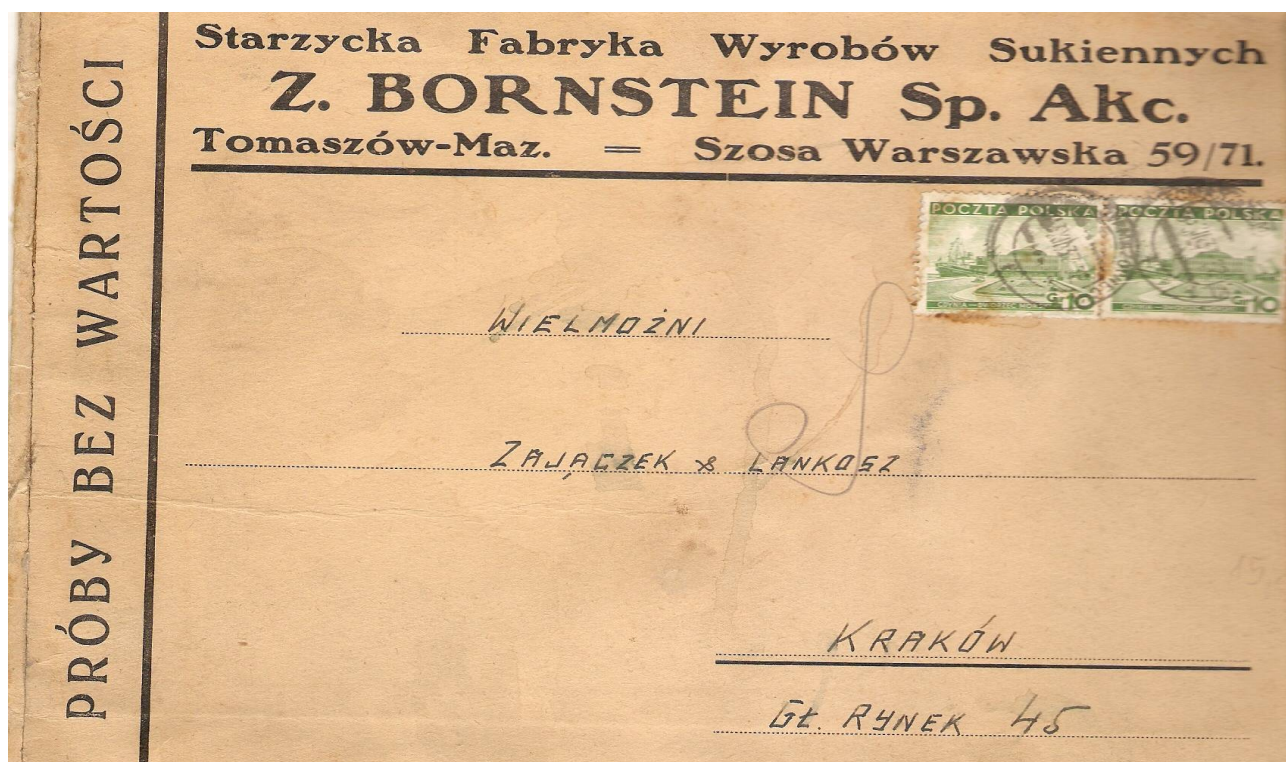
– TOMASZÓW MAZOWIECKI – Dzieje miasta – Stanisław Bukowski – Narodziny i rozwój sukiennictwa.

Kartka nadana do Gustawa Bartke – 1919r.

Koperta firmowa H. Landsberg – 1934r.

Koperta firmowa Z. Bornstein – 1937r. - do przesyłania próbek tkaninowych.

Jest, to już kolejna moja próba udokumentowani filatelistycznie przemysłu tomaszowskiego. Mam nadzieję, że kolejne odcinki będą również ciekawe.

Jan Rybak - przewodniczący koła MIEJSKIEGO - PZF